

Kamionna_3
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	międzychodzki	
Gmina	Międzychód	
Miejscowość	Kamionna	PMI_KM

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	22.10.2013	Miejsce wykonania	Dom informatora
Czas trwania	1 godzina	Forma i wielkość	Plik Audio/MP3 53,8 MB
Przeprowadzający	R.J.	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
PMI_KM_03	K	56 lat		
bez kodu	M	60 lat		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	„Nie tylko jak pamiętam to innej nazwy nie było”.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	„Fachowo to zawsze Mosberg był bo właścicielką tego była Frohla von Mosberg to jest to skupienie czterech tych domów bo to był majątek za Wilhelma dla swojej wnuczki dokładnie to twierdzą że tak 1890 lata. Jak powstały w Kamionnie ulice to teraz nadali nazwę Folwark, Kociołek to taki staw to na dole jak jedziesz na Wiktorowo, tu na Prusimiu jak ludzie zawsze mówili Zofiengrunt ale one teraz należą pod Prusim. Dębinek na Gralewo co idzie tam to takie pola”.
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	„Tylko to co Proboszcz mówił w którym to roku nawet nie pamiętam, że ktoś tam i rzekomo takie nazwisko jeszcze istnieje ale on nie może powiedzieć ale to już Ksiądz, którego już nie ma, kiedyś na kolędzie nam opowiadał. Kamionna była miastem i się spaliła i że niby ktoś ją spalił i to niby w tych kościelnych tabliczkach gdzieś tam istnieje”.

Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne		
1.	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)	„Kiedyś to było a teraz to młodzież to nie ma w ogóle, my kiedyś wosk laliśmy”. Respondenci przytaczają tradycje wróżb na Andrzejki. Jedną z nich było lanie wosku przez dziurkę od klucza do zimnej wody a następnie odczytywanie znaczenia rzuconego cienia przez powstały wosk. Kolejną wróżbą niegdyś wykonywaną przez informatorów było przekładanie butów, który but pierwszy dotknie ściany bądź wyjdzie za próg ta osoba pierwsza wyjdzie za mąż lub się ożeni”.
2.	św. Marcina/11 listopada	„Pieczemy rogale z powidłami, z czekoladą”. Respondenci nigdy nie piekli tradycyjnych rogali Marcinkowskich.
3.	Adwent	„No to jest wieniec na drzwiach i te cztery świece, i powinno się zapalać co tydzień jedną świeczkę”.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	„To tylko dzieci dostają w buty, jak były małe to czyściły, drobne prezenty, słodczy się wkłada”. Respondenci przytaczają tradycję czyszczenia butów i wystawiania ich w widoczne miejsca, w które to buty Św. Mikołaj miał przynosić małe upominki najczęściej były to słodczy. Mikołajki odbywają 6 grudnia.
5.	Wigilia	„My staramy się lasy szanować i na sztucznych bazujemy od kilku lat, bo gdzie to latać teraz po te drzewka, kiedyś wsiadało się w ciągnik, jechało do leśniczego i wycinało, przeważnie rodzinnie robimy wspólnie wszystkie dzieci, nie mamy sianka, opłatkami się dzielimy, modlimy się przed wieczerzą, za młodych lat ja pamiętam ojciec zawsze szedł do chlewa zawsze mówili że zwierzęta mówią, drzewko stoi do Popielca bo nie opada to stoi, o 24 na Pasterkę idziemy”.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	„My nie wyjeżdżamy chyba że jesteśmy wszyscy na Wigilii, to idziemy albo do jednej albo do drugiej córki”. Respondenci spędzają w gronie rodzinnym. Nie ma z tymi dniami żadnych tradycji.
7.	Sylwester/Nowy Rok	„Kiedyś wynosili bramy a teraz to tak nie wiem teraz to kolegium by było bo to inne myślenie, my przeważnie to siedzimy w domu i ktoś przyjedzie kiedyś na Sylwestra chodziliśmy na zabawy a teraz jak wnuczki małe”

		W wioskach był zwyczaj wystawiania bram następnie chowania je j. Była to forma psikusów.
8.	Trzech Króli	„U nas dzieci nie chodzą ale jest zwyczaj pisania kredą” Respondenci przytaczają tradycję pisania poświęconą kredą na drzwiach trzech liter C+M+B=bieżący rok, respondenci nie wiedzą skąd taki zwyczaj został on przekazany z pokolenia na pokolenie. Litery według respondentów oznaczają KACPER, MELCHOIR, BALTAZAR.
9.	Kolędniczy	Nie ma zwyczaju.
10.	MB Gromnicznej	„Kiedyś się zapalało świecę a teraz już nie podczas burzy”.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	„Piekę pączki też z powidłami i na głębokim oleju smarze. Robię tak mąka, cukier, jajko, mleko, cukier i to się ugniata i rowałkowanyuje i na środek się daje powidła. Kiedyś się chodziło na zabawy nieraz to i w piątek i w sobotę ale teraz już nogi odmawiają”.
12.	Topienie Marzanny	„Dzieci szkolne i przedszkolne chodzą tam do Kamionki”.
13.	Środa Popielcowa	„To w Kościele tylko posypać głowę popiołem kiedyś torebki zawieszali, jeszcze jak Iza była młodsza to trochę ale teraz zanikło to wszystko”. Respondenci przytaczają zwyczaj zawieszania na szpilce małych woreczków wypełnionych popiołem jako forma psikusów.
14.	Śródpoście	Brak informacji.
15.	Niedziela Palmowa	„Do lasu idziemy po palemkę przyozdabia się kwiatkami jak forsycja puszcza kwiatki to żeby tak było ładnie się dodaje i ta palemka zostaje przez cały rok my jej później nie palimy tylko wyrzucamy, kiedyś były piece to się paliło w piecach, kiedyś jadło się tego jednego kotka dla zdrowia z tej palmy ale to tylko nam się o uszy o biło bo w domu tego zwyczaju nie było”.
16.	Triduum Paschalne	„Kiedyś było a teraz nie ma komu bo wszyscy rano pouciekają”. Respondenci przytaczają tradycję Bożych ran czyli delikatne bicie najczęściej gałązką. Zazwyczaj Bił ten kto najwcześniej wstanie.
17.	Wielkanoc (święcenie	„Z koszykiem do Święconki idą dzieci z wnukami, jajko, kiełbasa, chleb, szynka, kawałek placka, sól, pieprz, ciasto to

	koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	tam babka jest mała, jakieś cukierki Se kładą i pomarańczko jak dzieci do tego koszyczka. Rezurekcja jest o 21 jest dookoła Kościoła procesja z pochodniami, jemy śniadanko jak się wszyscy zjadą z koszyczka jest wszystko podzielone każdy dostanie na talerzu”.
18.	Poniedziałek Wielkanocny	„Kiedyś na dyngusa to lali jak szaleni z wiaderkami uciekali a teraz tak dzieci to żeby bałaganu nie robić”.
19.	Zielone Świątki	„To zanikło to tak cisza teraz kiedyś wielkie święto było na wsi, tatarak dziadek zawsze przywoził znad jeziora”.
20.	Boże Ciało	„Procesja jest w koło rynku zawsze 4 ołtarze są. Rodzice dzieci komunijnych robią te ołtarze z danej wioski, nieraz bierzemy też tą gałązkę z ołtarza i wsadzamy do ogródka”.
21.	św. Jana	Nie ma tradycji.
22.	MB Zielnej	„To się robi bukiet z ziół łąkowych takich, obła zbóż i do Kościoła się z tym idzie kiedyś to na witrynie się na gwoździku zawieszało a teraz to już tak nie zostają przez cały rok”.
23.	MB Siewnej	Nie ma tradycji.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	„Zawsze przed szykujemy groby, myjemy je, kwiaty i znicze kupujemy, jeszcze takie wiązanki na grób robię, coś tam sobie zawsze wymyśle później też rodzina przyjeżdża na kawę a w Dzień Zaduszny też idziemy na cmentarz”. Respondenci uczestniczą w Mszy za dusze zmarłych, która odbywa się albo na cmentarzu albo w Kościele, przystrajają groby najczęściej kwiatami oraz zniczami.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	„Nie wiem w których latach to zaczęli rodzice już chodzili, to zawsze przebierańcy się przebierają na zakończenie karnawału. To jest zawsze tak mali chodzą w sobotę, przed Popielcem, chodzą ulicami po domach grają i coś tam dostają kiedyś jajka zbierali a teraz na ogół daje się pieniążki, w poniedziałek młodzież chodzi a we wtorek żonaci i na koniec robili sobie podkoziołek to taka tradycja jest i taką zabawę i powinna ona trwać do 24 i tak z reguły było. Na koniec oktawy Bożego Ciała to robimy takie wianeczki z mięty z rozchodnika, macierzanki”.

Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	„Niektórzy kapali w czarcim żebrze ale u nas w domu nie wuja to zawsze mówił, że ją oczarują i że przed chrzcinami nie wolno z domu wychodzić”.
2.	Ślub i wesele	„Pół teram szkło trzaskają i przywożą szkło już teraz mniej w sumie to powinno się wszystko odbywać u młodej Pani kiedyś to młodzi wychodzili częstowali kieliszkiem wódki i ciastem a teraz to przyjęcia robią. Kiedyś to był jeden dzień przed weselem a teraz się tak przyjęło że tydzień wcześniej już robią”.
3.	Śmierć i pogrzeb	„To jak ktoś umrze to znajomi i sąsiedzi się zbierają i odmawiają w domu tego zmarłego różaniec i trzy dni odmawiają, żałoba rok jest po zmarłym, do trumny różaniec, okulary, nieraz zęby takie bardzo charakterystyczne rzeczy”.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		„Trudno powiedzieć raczej nic nie mamy”.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Brak informacji.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	„Krzyż to tu mamy tylko jeden w sumie, na dole jest przy Walkowiaku trzeci jest koło szosy jak na cmentarz się idzie, figurka stoi na rozdrożu koło straży pożarnej, to mój wuja Franek Pakuła z jego inicjatywy postawili tam, kiedyś ta figurka stała u Napierałów w ogrodzie odnowili ją i postawili tu. Figurka św. Wawrzyńca zbierają się kobiety i chodzą do figurki i śpiewają a on powstał jak się Kamionna spaliła”.

2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4.	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Brak informacji.
6.	Lokalne odpusty	„Jest odpust w pierwszą niedzielę września to jest odpust Matki Boskiej Siewnej, Kościół jest pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny, stoją dwa, trzy stragany, w tym roku pierwszy raz na parkingu była zrobiona Msza odpustowa a zakończenie było w Kościele”.

V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie

1.	Dożynki	„Też zależy jak przypadnie bo przyjęło się że robi się tam gdzie jest Kościół, jak burmistrz zapowie bo to są Gminne i jest wtedy starosta i staroscina dożynek i wieńce były plecione kiedyś przez Koło Gospodyń a teraz nie wiem w sumie kto robi”.
2.	Dni gminy/wsi	Brak informacji.
3.	Lokalne festyny	„W dolinie Kamionki jest jarmark na zasadzie że wsi jest taki zespół kobiet już teraz co śpiewają i tańczą, stragany stoją z tradycyjnym jedzeniem kapuśniak gotują czyli ten ajntop taki, plyndze z ziemniaków. Z Sierakowa zapraszają na występy”.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Brak informacji.